

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.
Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslaget sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Preben Rudiengaard (V):

Da der endnu mangler nogle oplysninger, som vi skal forholde os til, bl.a. med hensyn til compliance-problemet, med hensyn til undersøgelser af type 2-sukkersygepatienter og med hensyn til de unge mennesker, som kan falde igennem systemet, vil jeg gerne begære sagen tilbage til udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslaget forkastedes, idet 23 stemte for, 90 stemte imod.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til fornyet behandling i Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

22) Anden behandling af lovforslag nr. L 125: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om seniorydelse. (Efterlønnsbevis, medlemsbidrag).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum).

(Fremsat 2/12 98. Første behandling 4/12 98.

Betænkning 10/12 98. 2 ændringsforslag af arbejdsministeren (Ove Hygum) 14/12 98).

Der var stillet 11 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 2 ændringsforslag af arbejdsministeren (Ove Hygum).

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Mogens Andreassen (DF):

Vi synes, den lov om efterlønnen, som der er lagt op til i det forlig, man har lavet om finansloven, er noget sjusk og noget jask. Den blev til under hemmelige møder midt om natten mellem Venstres formand og finansministeren, og den folkelige debat om så vigtige emner som nedsættelse af pensionsalderen og forringelser af efterlønnen har det helt manglet på. Det er et klart brud på almindelige demokratiske spille-regler, og det har statsministeren også måttet konstatere i reaktionen fra sine egne partimedlemmer, som kalder ham utroværdig.

Dansk Folkeparti har fuld forståelse for disse reaktioner, for statsministeren har optrådt utroværdigt, og det undskylder han nu over for befolkningen, men det stiller ham dog ikke i noget bedre lys.

Dansk Folkeparti opfordrer regeringen til at trække hele lovkomplekset omkring efterlønnen tilbage og genforhandle det med Folketingets partier.

At man fra regeringens side har splittet behandlingen af loven op i flere faser, ændrer ikke på det faktum, at det er noget makværk, der er lavet. Man bør holde fingrene fra en pensionsmodregning i efterlønnen, fra en nedsættelse af pensionsalderen og fra en bidragsydelse til dækning af efterlønnen. Det, der må være målet, er en lov, der kan bære økonomisk, men som samtidig indeholder en bonusordning, som medvirker til, at flere ældre bliver på arbejdsmarkedet. Og man kunne meget vel tænke sig en ordning, hvor hovedparten af de gældende regler fastholdes.

Vi ser spændt hen til, om regeringen træffer en beslutning om, at denne lov kan genforhandles med partierne i Folketinget, men vi har ikke den store tiltro til, at det sker; vi er ret skeptiske over for regeringens formåen i denne sag.

At regeringen har stillet forslag om udskydelse af bidraget i den dellov, vi andenbehandler i dag, kan ikke formilde Dansk Folkeparti.

Vi stemmer imod L 125, og vi vil se på, hvordan fremtiden viser sig med hensyn til efterlønsordningen, når den endeligt og afgørende skal behandles her i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Nu havde jeg egentlig den opfattelse, at det var forhandlingerne om ændringsforslagene, det her handlede om, men det skal da ikke afholde mig fra i hvert fald at konstatere, at nu har vi jo lyttet til Dansk Folkeparti og hørt om dets syn på denne sag. Men det, der kan undre mig, er jo så, at Dansk Folkeparti ikke har benyttet sig af muligheden for at stille ændringsforslag under udvalgsarbejdet. Det har man gjort på et enkelt område, nemlig om ikrafttrædelsestidspunktet, men ellers har man jo ikke benyttet sig af lejligheden til det.

Og det, som jeg hørte fra hr. Mogens Andreassen om, at det er et brud på de demokratiske spilleregler, fik mig egentlig også til at synes, at det var lige før, man kunne få sig selv til at stille spørgsmålet: Jamen er der foregået noget ulovligt? For det lød næsten sådan.

Nu ved jeg godt, at man ikke er så vant til det i Dansk Folkeparti, men rent faktisk er det jo sådan, at når man sidder ved forhandlingsbordet, fanger bordet altså, når aftaler skal indgås. Og det er også det, der er tilfældet i denne sag her, og det er ikke et spørgsmål om brud på de demokratiske spilleregler.

Formanden:

Jeg må nok på givnen foranledning sige, at debatten i første omgang drejer sig om de stillede ændringsforslag og ikke om lovforslagets principper.

Aage Frandsen (SF):

Jeg skal naturligvis henholde mig til det, som formanden siger: at vi alene skal forholde os til ændringsforslagene.

Så jeg vil sige, at vi hverken vil stemme for eller imod ændringsforslagene, og det gælder også det ændringsforslag, som udskyder ikrafttrædelsestidspunktet, og det gør vi altså, fordi vi mener, at hele lovens konstruktion er forkert. Derfor afholder vi os under alle omstændigheder fra at forholde os principielt til den. Det, at noget af den kommer denne gang og noget af den kommer senere, er forkert, og den opløsning, der sker ved, at den enten udskydes i 3 måneder eller i 6 måneder, afbøder så lidt, at vi

afholder os fra at stemme til ændringsforslagene.

Jette Gottlieb (EL):

Der er det specielle ved de ændringsforslag, der er stillet, at de er en del af hele substansen i forslaget. Det var jo sådan, at vi under førstebehandling af forslaget havde en lang diskussion om det fuldstændig urimelige i at fremsætte et lovforslag om en halv lov. Og nu kommer regeringen så i tolvte time og foreslår, at det så bare skal ikrafttræde lidt senere, og det er selvfølgelig et kæmpeproblem, fordi man så har bundet sig, længe inden man fremsætter lovforslaget om den anden halvdel.

Dette lovforslag handler hverken om efterløn eller pension, men om en – ganske vist frivillig – ekstraskat på en bestemt social ydelse. I det, der foreligger her, er der intet om, hvordan den efterløn, som vi i virkeligheden diskuterer, og som er det, der debatteres ude omkring i samfundet, skal skrues sammen, og hvad der kommer til at ske. Derfor er det, der foregår i dag, faktisk fuldstændig uansvarligt i forhold til en almindelig lovproces.

Kim Behnke (FP):

Fremskridtspartiet er ikke betænkingsberettiget i udvalget, og jeg skal derfor meddele følgende om de stillede ændringsforslag:

Fremskridtspartiet stemmer ja til ændringsforslag nr. 1, 8 og 10, men stemmer nej til de øvrige ændringsforslag.

Når sagen så er færdigbehandlet her ved andenbehandling og kommer til tredje behandling, har vi et nyt ændringsforslag, som bliver stillet uden for tillægsbetænkningen, og det drejer sig også om tidsfristen.

Det forslag går i al sin enkelthed ud på, at hele ikrafttrædelsen udskydes i 5 år, for det her projekt fortjener ikke at blive tærsket igennem på nuværende tidspunkt, det fortjener ikke, at de tusinder af mennesker, som har disponeret i forventning om, at efterlønsreglerne lå fast, kommer i klemme. Derfor er der brug for en pause på i hvert fald 5 år.

Og det ændringsforslag uden for tillægsbetænkningen er allerede undervejs igennem systemet, når vi når frem til tredjebehandling.

Men med hensyn til de ændringsforslag, der foreligger nu, støtter vi altså de foreløbig beskudne udskydelser af tidsfristen, som ligger i ændringsforslag nr. 1, 8 og 10.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg er på en måde lidt forundret. For jeg vil da på Socialdemokratiets vegne sige, at vi selvfølgelig har lyttet til noget af den kritik, der har været vedrørende de administrative problemer, der kan være i denne sammenhæng. Og i den forbindelse bliver der nu fremsat et ændringsforslag, som først og fremmest går ud på at fortælle, at vi har lyttet til den kritik, der har været af de tekniske dele af denne lov med hensyn til dens implementering.

I virkeligheden må jeg altså sige, at jeg er lidt forundret over, at det nu er et problem. Og jeg kunne jo fristes til at spørge bl.a. fru Jette Gottlieb, om det nu er et problem, at vi her har lyttet til noget af den kritik, der har været af teknikken. For vi mener, at vi i virkeligheden skubber det her efterlønnsbevis godt i gang ved at give mulighed for, at det her forslag nu kan blive godt og grundigt indarbejdet, så den uro, der har været omkring teknikken i det, kan lægges sig, og derfor er vi lidt overraskede over kritikken på det felt.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Dansk Folkepartis ordfører har klart understreget, at vi er imod den efterlønnsreform, som forligspartierne har lavet, men jeg vil gerne i tilknytning til den sidste ordfører sige om ændringsforslaget, at vi faktisk står ret uforstående overfor, at man ikke kan støtte et ændringsforslag, der går ud på, at ikrafttrædelsen af den del af efterlønnsreformen, som vi behandler i dag, udskydes til den 1. juli.

Sagen er jo, at det vil sikre, at man kan få den efterlønnsreform, som forligspartierne er blevet enige om, til at træde i kraft samtidig. Man ville kunne få mulighed for at diskutere også de elementer, der ligger i det, som vi i dag behandler. Man ville få mulighed for at behandle det i sammenhæng med den anden del af efterlønnsreformen, som vi først bliver præsenteret for i det nye år.

Og hvis man skal tale om lovkvalitet og saglighed i lovgivningsprocessen også i henhold til den lovkvalitetskonference i Helsingør tidligere på året, hvor en stor del af Folketingets medlemmer jo var til stede, så drejer det sig selvfølgelig om, at man bliver nødt til at støtte det ændringsforslag, som Dansk Folkeparti har stillet, om at ikrafttrædelsen sker samtidig med efterlønnsreformen. Alt andet er altså ikke sagligt.

Det er ikke reelt at give Folketinget mulighed for at behandle halvdelen af efterlønnsreformen og så komme tilbage med resten på et senere tidspunkt.

Derfor synes jeg altså, at man skulle tænke sig om endnu en gang. Det er rigtigt, at folketingsmedlemmerne ikke har for vane sådan at skifte knap i sidste øjeblik, men der kunne jo brede sig så stor forvirring, at vi kunne være så heldige, at man alligevel gjorde det.

Sagen er, at det sagligt er rigtigt at udskyde ikrafttrædelsen til den 1. juli, og det må Socialdemokratiet herinde altså også indse.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil gerne sige til hr. Kramer Mikkelsen, at jeg forstår godt, at regeringen i tolvte time kom med et ikrafttrædelsesændringsforslag. Det må være overlevelsesinstinktet, der slog igennem her.

Problemet er jo, at selve det at udskyde ikrafttrædelsen løser nogle tekniske problemer, men det løser ikke det fundamentale problem, at man altså ønsker at vedtage en lov, som kun udgør halvdelen af en lov, og man kender ikke resten, før man vedtager den første halvdel. Selv om man udskyder ikrafttrædelsesdatoen, så agter man jo at stemme forslaget igennem nu her om få minutter ved anden behandling og i overmorgen ved tredje behandling. Det er stadig væk uforsvarligt, at man vil vedtage kontingentet uden at vedtage, hvad der kommer ud af kontingentet i den anden ende.

Jeg har den bestemte formodning om, at der faktisk i øjeblikket foregår diskussioner om, hvordan efterlønnsordningen skal udformes. For det er da klart, at man ikke kan sidde overhørig, at det ude i befolkningen er noget, der diskuteres meget heftigt. Derfor er jeg sikker på, at når forslaget fremlægges i begyndelsen af januar, vil der ske yderligere ændringer i forhold til det, vi har set og hørt indtil nu.

Det synes jeg også er godt, for ændringerne kan jo kun føre til forbedringer. Det kan ikke blive værre, end det er, men der kan komme forbedringer ind i elvte time, og det håber jeg da meget at man er åben over for.

I forhold til ændringsforslaget synes jeg, at det er meget forståeligt, at der kom det udskydelsesændringsforslag, og det stemmer vi i øvrigt også for.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreasen (DF):

Jeg vil gerne sige til hr. Dyrlund, at der selvfølgelig ikke er noget kriminelt i at lave en lov på denne her måde. Det har jeg heller ikke sagt.

Vi har sagt, at det grundlag, denne her lov er udarbejdet på, er for dårligt. Vi har simpelt hen sagt, at det her burde være forhandlet samlet i en efterfølgende lov, og at den burde have været ude til en ordentlig debat i befolkningen. Og det har socialdemokraterne ude i landet opdaget at den skulle have været. Socialdemokraterne her i Folketinget har altså endnu ikke opdaget, at den burde have været ude til debat.

Statsministeren har dog indrømmet, at det var en fejl, at han har lovet noget. Bagefter står han og undskylder en hel masse omkring efterløn, og hvad han har sagt, men det har ikke noget på sig fra statsministerens side.

Denne her lov ønsker man at gennemføre, uanset hvad befolkningen siger.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Nu må jeg sige til hr. Mogens Andreasen, at jeg egentlig har det indtryk, efter at jeg har fulgt Dansk Folkeparti og for den sags skyld Fremskridtspartiet igennem mange år, at det jo ikke altid har været sådan, at det, man har stået og sagt fra talerstolen igennem disse mange år, har været et udtryk for befolkningens ønsker, så det kommer lidt bag på mig, at man nu lige pludselig er så optaget af det.

Så kan jeg selvfølgelig også konstatere, at der er fremskridt at spore, for vi har da i hvert fald konstateret, at der ikke er foretaget noget kriminelt i det her.

Hvad man overser med det her lovforslag er jo, at ikrafttrædelsestidspunktet set i forhold til kontingentet udskydes, men at vi selvfølgelig fastholder ikrafttrædelsestidspunktet for den øvrige del af lovforslaget, som jo omhandler garantibeviset – netop det garantibevis, som blev lovet i valgkampen – og her indfried vi et løfte: at vi så hurtigt, som det overhovedet er muligt, vil indføre dette garantibevis. Og derfor er vi naturligvis i den situation, at vi ikke vil være med til at udskyde hele lovforslaget, for vi vil gerne leve op til et af de løfter, vi gav i valgkampen, altså netop indførelse af garantibeviset.

Derfor holder vi selvfølgelig fast. Det skal indføres lige så hurtigt, som vi kan, og det gør vi nu fra den 1. januar 1998, om Folketinget vil.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes, det er dejligt, at hr. Dyrlund understreger, at Socialdemokratiet vil overholde et af de løfter, de har givet i valgkampen, med streg under ét. Det synes jeg da er en befriende ærlig melding fra Socialdemokratiet.

Men i al sin enkelthed handler det jo om, at det, Dansk Folkeparti foreslår her ved andenbehandlingen, er, at det, som socialdemokrater uden for det her hus, har forstået – nemlig at man bør udskyde ikrafttrædelsen – er det, som socialdemokrater herinde også bør forstå. Det er jo det, det handler om.

Så er det med hensyn til garantibeviset fuldstændig rigtigt, at det var noget, man sagde. Man kunne jo også herinde vedtage, at solen står op i morgen. Man kan jo godt komme med sådan nogle forslag, som kun giver noget bureaukrati og administration, men som i den virkelige verden, når jurister kigger på tingene, ikke har nogen som helst betydning, og så gøre det til et stort nummer.

Hvis det er sådan nogle løfter, man synes er vigtige at overholde, mens det er fuldstændig ligegyldigt med de løfter, som virkelig batter noget og har noget indhold, så synes jeg efterhånden, at det er noget fattigt.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Nu er det jo rart, at Dansk Folkeparti hører efter i timen, og jeg synes da også, det er rart, at man lægger mærke til, at der rent faktisk er opnået en del resultater. Det kan jeg forstå at hr. Thulesen Dahl er enig i.

Der bliver i Dansk Folkepartis ordførertale her talt om løfter, lempelser, fleksibilitet osv., og det er hr. Thulesen Dahl også inde på. Det, der undrer mig, er, at man ikke i udvalget har brugt kræfter på at fortælle os andre om alle de lyksaligheder, man nu kunne forestille sig der kunne være pakket ind i denne her ordning, så vi andre også kunne have diskuteret det.

Nu er det sådan, at jeg har en fornemmelse af, at Dansk Folkeparti ikke kommer i den situation, at de skal leve op til nogen som helst af de løfter, der er givet til Folketinget – det er så en anden snak – og det tror jeg befolkningen skal være glad for.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Jeg har selvfølgelig hæftet mig ved hr. Thulesen Dahls vurdering af garantibevisets værdi. Det håber jeg også man har gjort ude omkring i befolkningen. Men hvad er den reelle vurdering fra Dansk Folkeparti omkring garantibeviset? Ja, sandheden er jo, at Dansk Folkeparti hellere i dag end i morgen så efterlønsordningen afskaffet. Det ved vi jo godt. Man siger det bare ikke.

Nu går man ud og sætter spørgsmålstegn ved det, vi andre laver: at vi vil sikre efterlønnen ud i fremtiden. Det forstår jeg godt gør ondt på Dansk Folkeparti. Men kendsgerningen er jo, at netop det parti i masser af tilfælde har talt om, at efterlønsordningen skal afskaffes.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu bør det altså være begrænset, hvor langt selv socialdemokrater kan gå i sandhedsflugt. Dansk Folkeparti har aldrig foreslået efterlønnen afskaffet. Aldrig nogensinde. Det kan godt være, at der er nogle andre partier, der har gjort det, men Dansk Folkeparti har ikke.

Når vi noterer os, at garantibeviset ikke er en dyt værd, så handler det om, at et af de forligspartier, som man baserer sin brede tilslutning på, dagen efter indgåelsen af finanslovforliget klart undsagde, at det var en langsigtet aftale, men tværtimod sagde, at det var en aftale, der kun gjaldt for 1999, og så kunne aftalen i øvrigt laves om. Dermed er der jo ikke tale om, at man giver nogen som helst garanti.

Garantibeviset er alene af værdi, hvis befolkningen har tillid til, at politikerne overholder de løfter, der er givet. Og det, som socialdemokraterne har været bannerførere for det seneste år, er, at befolkningen under ingen omstændigheder skal have tillid til politikere. Og vi begræder selvfølgelig i Dansk Folkeparti, at socialdemokraterne har sat politikerstanden i den situation. Men det er jo en kendsgerning.

Så skal jeg bare sige til hr. Kramer Mikkelsen, at vi i Dansk Folkeparti meget gerne går ind og lever op til vores løfter, og vi håber, at vi får ekstra mulighed for det fremover. Vi tror faktisk på det, og vi vil kæmpe for det. Man kunne også se under finanslovforhandlingerne, at det ikke var viljen fra Dansk Folkepartis side til at hjælpe Socialdemokratiet igennem med løftet om efterlønnen, det skortede på.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreassen (DF):

Hr. Kristian Thulesen Dahl har lige gjort opmærksom på, at vi aldrig nogensinde har sagt, at efterlønnen skal afskaffes. Det har ikke været vores holdning, og derfor har vi heller ikke givet udtryk for den.

Det, vi har givet udtryk for, er en efterlønsordning, der er fleksibel på en måde, så også økonomien er fornuftig i den, men uden at man samtidig rørte ved kapitalpensionerne, og uden at man rørte ved pensionsalderen. Det var en måde at gøre det på, og derfor skal jeg fastholde og opfordre til, at forligspartierne og regeringen genoptager forhandlingerne om dette her, så vi kan få en efterlønslovgivning, der er tidssvarende og kan holde, så den ikke kommer til at genere folkepensionisterne og ikke kommer til at genere kapitalpensionerne.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Det er jo egentlig lidt pudsigt at høre hr. Mogens Andreassen. Økonomien skal være fornuftig. Kontingentet må ikke sættes op. Under førstebehandlingen forsøgte vi at afkræve hr. Mogens Andreassen en forklaring på den sammenhæng, og budskabet var dengang, og lyt nu godt efter, at efterlønsordningen burde være rent skattefinansieret. Det var svaret under førstebehandlingen.

Så vil jeg spørge hr. Thulesen Dahl på baggrund af hr. Thulesen Dahls interesse for efterlønsordningen, om det er sådan, at Dansk Folkeparti går ind for statsligt forankrede akasser, eller er den skjulte dagsorden i det her, at man faktisk gerne så, at det her skulle være private forsikringsordninger? Går Dansk Folkeparti ind for en statsligt forankret a-kasse?

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg har beskæftiget mig med Dansk Folkeparti for netop at finde ud af, hvad det egentlig var, man gerne ville. Det har vi jo spændt ventet på også at kunne høre i udvalget, og det har vi ikke fået at vide på noget tidspunkt.

Jeg synes også, at hr. Mogens Andreassen i anden runde igen stiller sig op og fortæller om nogle ting, som kunne lempe det her. Problemet er bare, at der ikke er nogen finansiering i det, som hr. Mogens Andreassen siger. Det er lemper. Det er løfter, som i virkeligheden er tolt ufinansieret. Og det er i virkeligheden det,

Dansk Folkeparti bygger sin politik på. Man strør om sig med løfter til folk, som man så ikke vil finansiere.

Første næstformand (Birte Weiss):

Hr. Mogens Andreasen. Og vi går derefter til hr. Aage Frandsen i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreasen (DF):

Til hr. Kramer Mikkelsen: Det, jeg sagde i min indledning, var, at vi skulle have det til at fungere fornuftigt og afbalanceret økonomisk. Jeg har ikke sagt noget om, at der ikke skulle være nogle bidrag. De er der i forvejen. Vi betaler til a-kasserne.

Men det, der skal have vægt i det her, er jo simpelt hen, at man bliver nødt til at se på, hvilke elementer man har puttet ind i den her efterlønsordning, som man kunne have gjort på en anden måde. Og dér er det, som jeg sagde indledningsvis, at vi faktisk godt kunne have brugt nogle af de gamle elementer. Vi har jo set, at det nu er sådan, at de ledige kan gå over og få 91 pct. Her synes vi, at de penge kunne have været brugt på en anden måde, og derfor synes vi, at dette her lovforslag skulle genforhandles med partierne i Folketinget.

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil forholde mig til selve forslaget, efter vi nu har været igennem ændringsforslagene. Vi mener, at der i hvert fald er to ting, som man burde have set på omkring efterlønnen. Det ene er den manglende fleksibilitet, som også gør, at nogle af de mennesker, der godt ville arbejde lidt ved siden af, mens de er på efterløn, bliver forhindret deri. Det andet er, at der er tale om en stor ulighed mellem mennesker, som har forskellige pensionsordninger. Det er de to problemer, vi ser, og det er de to problemer, man egentlig skulle have gjort noget ved.

Det, man har gjort i stedet for, er, at man har lavet en model, som i ekstrem grad generer mennesker, som er tvunget til at gå på efterløn, eller som kun i begrænset omfang vil arbejde ved siden af efterlønnen.

Det, man i ekstrem grad gør, er, at de mennesker, som ikke har valgmuligheden, får forringet deres vilkår. Der er også nogle, der får forbedret deres vilkår, f.eks. folk, som har været langtidsledige, og som derefter går på pension.

Vi vil aldrig nogen sinde afvise, at der også er enkeltpersoner, der får fordele, men vi synes

også, at regeringen og dens forligspartier skulle sige, at der også er nogen, der ikke får fordele.

Det, der er problemet, er for det første, og det vedrører selve lovforslaget, at man forhøjer satsene. Det allerværste i den forbindelse, er, at man todeler satsen, det vil sige den solidaritet, der lå i, at alle mennesker, der var på dagpengeordning, også var på en efterlønsordning. Det, vi er ekstremt bange for, er, at der er mennesker, der nu siger: Vi behøver ikke være på efterløn, vi vil nøjes med at være i dagpenge-systemet. Det vil sige, at de melder sig ud af en solidarisk ordning, fordi de ikke synes, de har brug for den. Der kan være andre mennesker, der mener, at de ikke har råd til det.

Det vil sige, at vi får to grupper i hver deres ende af et system, nemlig dem, der kan klare sig selv, og dem, der ikke har råd til at være i et solidarisk system. Det er hovedproblemet i dette forslag her.

Det, der så er problemet i øvrigt i projektet, er, at man favoriserer mennesker, som kan holde ud meget længe. Kan man vente, til man er 62 år, så modregner man ikke i kapitalpensionen, og så får man ydelser på 100 pct. Kan man vente, til man er 65 år, ja, så får man en gevinst på 100.000 kr.

Hvis vi derimod ser på den person, der har arbejdet, indtil vedkommende er 60 år, betyder det her en forringelse, ved at man er 5 år på efterløn og derefter ryger på folkepension 2 år tidligere. Det er en forringelse, man aldrig kan tale uden om. Selv om Socialdemokraterne prøver at tale nok så meget, kan de aldrig tale uden om det.

Det er selvfølgelig også en forringelse, fordi satsene stiger.

Det er også en forringelse, at man ikke har et bundfradrag for de folk, der vil arbejde ved siden af. Hvorfor konverterer man ikke de 200 timer til 30.000 kr.? Så kunne man sige til SiD'eren, som gerne vil have et arbejde ved siden af: Det er fint, du arbejder ved siden af. I stedet for det, man nu gør, nemlig modregner fra første krone, som betyder, at det overhovedet ikke kan betale sig. Man får kun en 5, 6, 8 kr. ud af hver time, man arbejder.

Det er simpelt hen for ringe. Det er dårligt håndværk. Det er et usolidarisk stykke arbejde, som man har lavet fra regeringens side.

Så har jeg til sidst et spørgsmål til arbejdsministeren. Det har været svært for os at få regeringen til at fortælle, hvad konsekvenserne er for forskellige typer af mennesker. Da vi lavede

pinsepakken sammen med regeringen, bad vi som forligspart om beregninger, og vi fik selvfølgelig beregninger. Det hører sig til. Folk skal vide, hvad konsekvenserne er.

Vi har ikke set, at regeringen vil lave dem, og så har vi selvfølgelig lavet vores egne. Vi har ikke så stort et økonomisk apparat, som regeringen har, men vi har et godt apparat, og derfor er vi helt trygge ved vores egne beregninger. Men jeg synes, at regeringen skulle lave sine beregninger, så vi kunne være helt sikre på, at vi er enige om, hvilke konsekvenser det har for forskellige mennesker. Så vi er enige om, at der er nogle, der får en lille gevinst, der er ganske mange, der taber, og der er nogle, der taber rigtig meget.

Hvis regeringen mener, at det ikke er tilfældet, så skulle man fremlægge tallene, der kan bevise, at det ikke er tilfældet. Derfor håber jeg sandelig, at de forlydender, der er fremme, om at regeringen ikke mener, der er grundlag for at lave beregningerne, bliver dementeret, ved at regeringen i løbet af en dag eller to – for det kan de lave det på – laver beregninger, så den person, der er på efterløn, ved, at det ikke berører ham, så en person, der går ind på efterløn under de og de betingelser, ved, om det koster ham meget, eller om han eventuelt kan tjene lidt på det, og så personer, som mister efterlønsperiode ved at gå fra 7 til 5 år, ved, at de taber så og så meget. Lad os få beregningerne, så vi kan tale ud fra den konkrete virkelighed.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Ja, vi favoriserer folk, der kan arbejde længere. Vi laver jo bl.a. en lempelse, som gør, at hvis man kommer fra ledighed, så går man altså fra 117.000 kr. til 130.000 kr., når man går på efterløn. Det har jeg svært ved at se er at favorisere folk, der kan arbejde længe.

Jeg kan forstå, at SF i denne sammenhæng er enig med Dansk Folkeparti i, at det i virkeligheden er et problem, at man stiger i ydelse, og at man skulle have gjort, som Dansk Folkeparti sagde, nemlig fastholdt ydelsen på 82 pct., i stedet for, som forligspartierne har gjort, at hæve satsen fra 82 pct. til 91 pct.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg har ikke hr. Lars Kramer Mikkelsen mistænkt for ikke at kunne forstå tingene, og derfor

regner jeg med, at det er, fordi hr. Lars Kramer Mikkelsen ikke vil forstå tingene.

Vi siger, at den person, som går fra langtidsledighed til efterløn, får en forbedring. Det synes vi er fint nok, vi har aldrig sagt andet.

Men så bør hr. Lars Kramer Mikkelsen også fortælle, at den person, der arbejder, indtil han er 60 år, taber. Fortæl det dog og fortæl dog, hvad det koster i kroner og øre. I stedet for at det kun er mig, der siger, at I laver nogle forbedringer for nogle få stykker.

Hvorfor siger I ikke, at I laver forringelser, rigtig mange, og at I laver det meget usolidarisk, ved at man har en særlig efterlønsats? Hvorfor fortæller I ikke om de dårlige sider, som der selvfølgelig er langt flere af? Det ved I jo også selv.

Jeg tror, at I ville komme meget længere ved ikke kun som statsministeren at sige undskyld, men fortælle, at I har lavet det ringere for ganske mange mennesker, fordi I mente, at det var den rigtige ordening.

Vi synes, det er en rigtig ringe ordening. Men I skal da ikke fortie sandheden, lige så vel som jeg aldrig ville fortie, når I laver noget, som er en lille bitte forbedring. Og det er det for den langtidsledige. Det vil vi aldrig tage fra jer og heller ikke fra den langtidsledige. Men I skal også fortælle om alle de forringelser, som I laver for alle de andre.

Første næstformand (Birte Weiss):

Fru Jette Gottlieb som ordfører.

Jette Gottlieb (EL):

Som tidligere sagt handler dette lovforslag jo hverken om efterløn eller pension. Det handler kun om kontingentindbetaling og så om garantibeviset. Kontingent til en ordening, man ikke kender, og et garantibevis med garanti for noget, som man heller ikke kender.

Det lykkedes mig under førstebehandlingen at fremtvinge en slags forklaring på den her bizarre måde at lave lov på. Det var den gevinst på ½ mia. kr., som forslaget ville indbringe. Det var den, det drejede sig om. Det var derfor, forslaget skulle jages igennem på den her måde.

Men den sætter regeringen jo altså faktisk til med sit eget ændringsforslag. Ganske vist henter man det så ekstra hjem næste år, men det rører jo ikke ved det forhold, at det fratager enhver begrundelse for, at det her lovforslag skal stemmes igennem, før man kender den anden halvdel. Det var det eneste argument, der var

for at jage det igennem på den her måde, og det er bortfaldet. Derfor er der grund til at argumentere for, at man venter med at få det her forslag vedtaget, til man kender resten af det.

Selve forslaget rummer jo det hovedproblem, at man erstatter en social og solidarisk ordning med noget individualiseret, hvor konsekvenserne er, at de rige vil vælge ordningen fra, fordi de har anden forsørgelse og derfor ikke får noget ud af efterlønsordningen, og de fattige vil vælge den fra, fordi de har svært ved at få råd til kontingentet.

Man hævder, at formålet med det her var at sikre, at folk blev længere på arbejde. Jamen man glemmer helt at fortælle, at det incitament lå rent faktisk også i den gamle ordning. Hvis man ventede med at gå på efterløn, til man var 62½ år, ja, så havde man den fulde ydelse på 100 pct. indtil folkepensionsåret, når man blev 67. Der var et incitament til at vente med at gå på efterløn, til man var 62½ år.

Når folk rent faktisk ikke ventede var det, fordi arbejdsmarkedet har en nedslidende karakter i dag, der gør, at folk føler sig tvunget til at gå på efterløn før. Dér skulle man sætte ind. Man skulle sætte ind dér, hvor arbejdsmarkedet slider folk op og smider dem ud af arbejdsmarkedet, i stedet for at gå ind på den her måde med at individualisere efterlønnen.

Man løser heller ikke de problemer med den manglende fleksibilitet, der mange gange har været på dagsordenen omkring efterlønnen: klarere muligheder for at gå ind og ud af ordningen; klarere muligheder for at arbejde ved siden af. Tværtimod, den mulighed, der var for at arbejde ved siden af, gør man nu til en vældig gevinst for de vellønnede, men til en ingenting for de mindre vellønnede.

Resultatet er en hundrede procents beskatning af en arbejdsindsats, som hævdes at være det, man arbejder for at få folk til. Hvis man skulle gøre noget, skulle man selvfølgelig have nogle muligheder for at arbejde ved siden af og med en modregning efter et eller andet antal timer. Det var en af de måder, man kunne gøre det på.

Men summa summarum løser det her forslag ikke et af de problemer, som regeringen siger, at det løser. Tværtimod har det en overordentlig skadelig virkning på det solidariske, på det sociale system i ordningen.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Det, der har fået mig til at bede om ordet, er ikke fru Jette Gottliebs generelle bemærkninger omkring efterlønsordningen, som jo både fru Jette Gottlieb og hr. Aage Frandsen meget gerne vil diskutere. Det får vi rig lejlighed til, når vi på et eller andet tidspunkt efter jul får lovforslaget om den generelle efterlønsordning til behandling her i salen.

Jeg vil holde mig lidt til den dér kontingentvinkel, som fru Jette Gottlieb jo også var inde på. Fru Jette Gottlieb bruger jo meget ofte ordene sociale og solidariske. Jeg vil gerne stille fru Jette Gottlieb følgende spørgsmål: Vi har en person, som i dag måske er et par og halvtreds år, og som har betalt efter det gældende system i 20-25 år, og som ryger på invalidepension i 2 år. Hvad sker der i sådan en situation? Ja, vedkommende mister enhver mulighed for at gå på efterløn og har dermed tabt kontingentet til efterlønnen og den ordning, som vedkommende har betalt til i mange år. Er det socialt, er det solidarisk, fru Jette Gottlieb?

Er det ikke mere socialt, og er det ikke mere solidarisk, at vi nu laver et system, hvor man siger: Jamen vel har man betalt i 22 år, og ryger man på førtidspension, så får man sine penge tilbage. Er det ikke mere socialt og solidarisk?

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jo, men det er jo lige præcis det yderligere problem, der er ved den måde, som den her lov kommer igennem på. På et tidspunkt, der hed det, at man ville have mulighed for at få sin efterløn, også hvis man af forskellige grunde ikke stod til rådighed for arbejdsmarkedet, hvis man én gang havde fået sit bevis. Den anden del af det var, at så blev det ændret, og nu kunne det kun dreje sig om sygdom.

Spørgsmålet om, hvornår man kan få sit kontingent tilbage, som er det, hr. Dyrland rejser, er fuldstændig uklart. Der står f.eks. ikke, om man kan få sit kontingent tilbage, hvis man på grund af manglende arbejde ryger på bistandshjælp. Hvis man ryger ud af dagpengesystemet, får man så sit kontingent tilbage? Er det sådan, ordningen er skruet sammen? Det har vi ikke kunnet få svar på. Og det er jo klart, for man ved ikke, hvad det er for en ordning, man indbetaler kontingentet til, og det er ikke klarlagt, i hvilke tilfælde man kan få kontingentet tilbage.

Det ville vi meget gerne have klarhed over, men det var ikke muligt at få. Det er én af grunden til, at vi er så fantastisk utilfredse med den måde, som det her er foregået på.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Når man lytter til fru Jette Gottlieb, så kunne man godt få det indtryk, at også her skulle der være tale om forringelser i forhold til systemet. Hvordan er det i dag, hvis man mister sin dagpengeret? Hvordan er det i dag, hvis man undlader at betale kontingentet til arbejdsløsheds-kassen? Hvordan er det i dag, hvis man ryger på bistandshjælp?

Jamen så er situationen, så vidt jeg kan se, præcis den samme, som den vil være i fremtiden. Så fortaber man retten til efterløn. Sådan er det, og det er der ikke nogen som helst ændringer ved.

Hvis fru Jette Gottlieb i øvrigt læser det ændringsforslag, som arbejdsministeren har stillet omkring § 62 i arbejdsløshedsloven, så fremgår det klart, i hvilke situationer man kan få sit efterlønsbidrag tilbage, hvis man er afskåret på grund af sygdom. Og her taler man om sygdom bredt defineret, og hvis man har siddet i spjældet osv.. Der er nogle meget klare definitioner på det. Sådan er det.

Første næstformand (Birte Weiss):

Fru Jette Gottlieb, derefter hr. Kim Behnke som ordfører.

Jette Gottlieb (EL):

Jamen det er faktisk meget morsomt, for nu fik jeg for første gang et klart svar. Nu blev det klart tilkendegivet, at hvis man ryger ud af dagpengesystemet, så får man ikke sine penge tilbage. Forskellen fra før er, at man ekstra har indbetalt et kontingent til et helt bestemt formål, nemlig efterlønnen.

Det får man altså ikke tilbage, hvis man ryger ud. Det sagde hr. Dyrlund. Det har jeg ikke kunnet få arbejdsministeren til at sige klart. Jeg kunne få finansministeren til at sige det på et tidspunkt, men det rummede en vis uklarhed, da det kom som et svar på et spørgsmål her i salen en onsdag.

Her fik jeg i hvert fald en slags svar fra hr. Dyrlund. Om det så skal være det endelige svar er jeg ikke klar over, men det får jeg vel at vide, når næste lovforslag bliver fremsat.

Første næstformand (Birte Weiss):

Hr. Poul Erik Dyrlund, og så er det absolut sidste runde af korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Jeg skal sige til fru Jette Gottlieb, at det kontingent, der betales i dag til arbejdsløsheds-kassen, har også to meget klare formål. Punkt 1: At forsikre sig imod arbejdsløshed. Punkt 2: At betale kontingent, således at man kan få efterløn den dag, man er berettiget til det.

Der er to meget klare formål. Det er der også i det fremtidige kontingent.

Kim Behnke (FP):

Det er lidt ærgerligt med debatten i dag, at vi kun har den ene halvdel af regeringens og dens forligspartiets, Venstre og De Konservatives, efterlønsprojekt, for det gør jo, at debatten både kommer til at dreje sig om selve efterlønsbegrebet og så det lovforslag, vi har liggende foran os, nemlig spørgsmålet om det latterlige efterlønsbevis, og så det, der er nok så vigtigt, nemlig medlemsbidraget.

Jeg er overbevist om, at hvis det her spørgsmål blev indbragt for Menneskerettighedskommissionen, så ville Danmark tabe. Det er forkert, når man har en social ydelse – og det er efterlønnen jo overgået til at være; hvor den i sin tid var en arbejdsmarkedsbetinget ydelse, så er det jo tydeligt nu, at den fremstår som en social ydelse – at man så stiller som betingelse, at for at være berettiget til den, ja, så skal man være medlem af en a-kasse, oven i købet en statsanerkendt a-kasse. Det er direkte i strid med de regler, som Danmark har forpligtet sig på.

Man skal jo ikke være medlem af nogen bestemt forening for f.eks. at kunne få sin folkepension. Man skal ikke være medlem af nogen bestemt forening for at være berettiget til at modtage bistandshjælp, men som hr. Dyrlund netop fastslog: Medlemskabet, kontingentet til a-kassen er porten til at komme på efterløn.

Selve det princip ønsker Fremskridtspartiet at få gjort op med, og derfor har vi også – lang, lang tid før andre partier i denne sal havde mod til det – formuleret det klare budskab, at efterlønsordningen, som vi kender den, ja, den kunne vi altså ikke blive ved med at have til evig tid.

Derfor havde og har Fremskridtspartiet to mål. Det ene er at få et arbejdsmarked, hvor der

slet ikke er brug for, at folk puffes på efterløn af den ene eller den anden grund. Og det andet, men nok så vigtige er, at på det tidspunkt, hvor man beslutter sig for, at der skal ske ændringer af efterlønnen, skal man melde et årstal ud – det kan være år 2010 eller 2015 – at fra da af sker der ændringer.

Det ville være ret og rimeligt frem for det, vi oplever nu: at danske borgere ikke aner deres levende råd. Er det nu her fra 1. januar, eller er det fra 1. april, eller hvornår er det, de skal begynde at indbetale forhøjet medlemsbidrag til en ordning, de i øvrigt ikke kender, fordi det har man ikke fundet nødvendigt at lægge frem for Folketinget netop i dag?

Hr. Aage Frandsen var inde på den problemstilling, at det for en lang række persongrupper, erhvervsgrupper vil være sådan, at der bliver et så lille økonomisk udkomme, at det overhovedet ikke kan betale sig længere at være omfattet. Det er jo rigtigt set. Det har fagbevægelsen også helt rigtigt gjort opmærksom på, men i alt for lille udstrækning har man taget hensyn til det.

I stedet for er debatten kommet til at gå om, hvorvidt statsministeren på tilstrækkelig vis har undskyldt over for den danske befolkning med hensyn til de løfter, som statsministeren gav under valgkampen. Det, der jo bare er det pinlige, er, at de løfter jo blev afgivet lang tid før valgkampen. Så den undskyldning, statsministeren har givet befolkningen, er altså knap nok en kvart undskyldning, for vi skal jo helt tilbage til sommeren 1997, hvor statsministeren på et grundlovsråd ved Ramsø fastslog, at efterlønnen er kommet for at blive, både når det gælder efterlønnens satser og betingelser.

Præcis begrebet betingelser er jo det, vi har til forhandling nu med lovforslag nr. L 125, og der kan vi se, at det løfte, der blev afgivet dengang, overhovedet ikke er blevet holdt, for de ændringer, der nu sker af betingelserne omkring det at kunne gå på efterløn, er for det første noget administrativt bøvvl, som a-kasserne, som fagforeningerne, som medlemmerne vil få store, store problemer med, og i den sidste ende handler det alt sammen udelukkende om at holde et figenblad op for den kendsgerning, at man har besluttet sig for at aflive efterlønsordningen.

I Fremskridtspartiet har vi den opfattelse, at lovforslaget, som det ligger her, skal der stemmes nej til, og det skal der af to grunde: For det første, fordi efterlønsbeviset er noget pjat.

Hvornår skal vi begynde at sende beviser ud til folk om, at de har ret til at gå på biblioteket, at de har ret til at få folkepension osv.? Det er og bliver noget pjat, og det er udelukkende et forsøg på at have en propagandamaskine kørende at udstede den slags efterlønsbeviser.

For det andet er der spørgsmålet om medlemsbidraget, og dér er det som tidligere anført her af mig vores opfattelse, at det ikke kan nytte noget, at man gør medlemskab af en bestemt akasse til en betingelse for at være berettiget til offentlige ydelser. Det er der store, store betænkeligheder ved, også i forhold til de menneskerettighedserklæringer, Danmark jo så sent som i sidste uge festligholdt.

Så det samlede indtryk, som det ligger foran os nu, er, at man selvfølgelig skal stemme nej til lovforslag nr. L 125, og det eneste, vi kan konstatere, er, at lige så snart vi kommer efter jul, ja, så må vi altså fortsætte kampen, når engang regeringen får taget sig sammen til at få formuleret det lovforslag, hvor man tager selve livsgrebet på efterlønnen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg gør opmærksom på, at ændringsforslag nr. 3 og 4 i betænkningen er taget tilbage og erstattet af ændringsforslag nr. 12 og 13 uden for betænkningen af arbejdsministeren.

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 14 stemte for, 92 imod; 9 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 12 og 13 uden for betænkningen af arbejdsministeren (Ove Hygum) vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5-7 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til fornyet behandling i Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

23) Anden behandling af lovforslag nr. L 119: Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Tilskud til kommunal medfinansiering af projekter i særlig vanskelig stillede kommuner).

Af indenrigsministeren (Thorkild Simonsen). (Fremsat 2/12 98. Første behandling 4/12 98. Betænkning 10/12 98).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

24) Tredje behandling af lovforslag nr. L 1: Forslag til finanslov for finansåret 1999.

Af finansministeren (Mogens Lykketoft). (Fremsat 6/10 98. Første behandling 8/10 98. Betænkning 28/10 98. Anden behandling 17/11 98. Tillægsbetænkning 18/11 98).

I tillægsbetænkningen er der stillet 131 ændringsforslag. (Nr. 1-131).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 3/12 98 stillet 42 ændringsforslag af Jes Lunde (SF) og Ole Sohn (SF). (Nr. 132-173).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 4/12 98 stillet 384 ændringsforslag af finansministeren. (Nr. 174-557).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 7/12 98 stillet 46 ændringsforslag af Kim Behnke (FP). (Nr. 558-603).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 8/12 98 stillet 46 ændringsforslag af Frank Aaen (EL) og Jette Gottlieb (EL). (Nr. 604-649).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 9/12 98 stillet 58 ændringsforslag af Kristian Thulesen Dahl (DF). (Nr. 650-707).

Uden for betænkningen er der den 11/12 98 stillet 7 ændringsforslag af finansministeren. (Nr. 708-714).

Første næstformand (Birte Weiss):

Finansministeren har meddelt mig, at han ønsker at tage følgende ændringsforslag tilbage:

Nr. 2, 7-13, 26, 28, 30, 31, 33, 48, 50, 52, 54-63, 84, 86, 88, 94, 98, 104, 106, 108, 110, 112, 117, 119-121, 123, 125, 127, 128, 293, 414, 417, 490, 519, 545 og 557.

Ønsker nogen at optage disse ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er ændringsforslagene bortfaldet.

Jes Lunde (SF) og Ole Sohn (SF) har meddelt mig, at de ønsker at tage følgende ændringsforslag tilbage:

Nr. 151.

Ønsker nogen at optage dette ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er ændringsforslaget bortfaldet.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Første næstformand (Birte Weiss):

Forhandlingen drejer sig i første omgang om de stillede ændringsforslag. Taletiden er fastsat i forretningsordenen, dvs. 20 minutter i første og 10 minutter i anden omgang for ordførerne.